

[Knud Bro.]

at inden for visse områder kan unge, der er fyldt 25 år, og som opfylder kvalifikationerne, uden de sædvanlige etiketter få mulighed for at påbegynde et studium. Jeg siger ikke dette, fordi jeg mener, at niveauet skal sænkes, men hvor niveauet allerede findes, uden at det måske er et af de traditionelle niveauer, bør der være adgang til at gå ind.

Må jeg i øvrigt sige, hvad hr. K. B. Andersen vist også var inde på, at med loven om ikke-faglærte lavede vi en principlov, som er overordentlig central i disse års lovgivningsarbejde. Vi har på vort partis landsrådsmøde vedtaget en udtalelse om tryghed og trivsel, for noget af det, vi lægger meget vægt på, er, at der hurtigt kan etableres kurser, at man hurtigt på særlige fagområder eller for enkeltpersongrupper, når der opstår behov for det, kan skabe en uddannelse, sådan at disse mennesker kan komme videre. Der vil blive restgrupper i det moderne samfund, som vi kun kan hjælpe, hvis vi sørger for, at uddannelsessystemet er åbent hele livet igennem. Det var noget i den forbindelse positivt ved fritidsloven, at man fik disse prøveforberedende undervisninger ind, og det tror jeg man skal bygge videre på. De, der har læst den franske samfundskritiker og filosof Simone Weil, vil formentlig aldrig glemme hendes beskrivelser af, hvorledes det vil gå i et industrialiseret samfund, der ikke netop tænker på dette, at alle skal have en mulighed for livet igennem at komme ind og følge med i udviklingen. Det vil betyde, at store grupper vil blive ladet tilbage med den tanke og med den fornemmelse, at der ikke er brug for dem i samfundet. Det er menneskeligt set katastrofalt.

Robert Christensen: Jeg vil gerne sige ministeren tak for den redegørelse, vi fik forleden dag, og jeg vil også gerne sige, at vi anerkender, at denne redegørelse ikke omhandler de såkaldt højere uddannelser, altså de akademiske uddannelser. I mit indlæg vil jeg følge dette og fortrinsvis behandle den grundlæggende uddannelse.

Ministeren kommer i sin redegørelse ind på — og funderer over — målet med og behovet for uddannelse, og det er rigtigt,

at det tidligere og vel i nogen grad endnu er sådan, at man siger, at uddannelsen skal dække det behov, som samfundet har. Det kan jeg ikke benægte, men jeg vil forfarde- lig gerne føje til, at målet må også være, at uddannelsen skal dække det behov, som det enkelte menneske har for uddannelse. Dette behov skal dækkes på alle niveauer, og det skal også dækkes for alle alderstrin. For uddannelse er jo noget, vi i vores moderne tid aldrig er færdig med, men noget, der skal fortsætte hele livet igennem; det gælder såvel den faglige uddannelse som kulturelt og medmenneskeligt.

Det er rigtigt, at der står, og vel især har stået, en strid imellem det erhvervsliv, som skal bruge de uddannede — dette erhvervsliv har vel nogle ret skarpt formulerede krav, der går på, at de skal lære det, som de har brug for ude i erhvervs- livet — og mange unge under uddannelse, som har et andet syn, idet de vil lære det, de har lyst til, eller de vil selv sammensætte og selv bestemme, hvordan deres uddannelse skal være. Om denne strid vil jeg gerne sige, at set med mine øjne er begge dele rigtige og begge dele forkerte.

Vi taler jo i uddannelsespolitikken, i skolepolitikken, om nogle fag som redskabsfag, altså de fag, man skal bruge for at lære, og når det drejer sig om disse fag, er der ingen tvivl om, at man skal lære det, der er nødvendigt for at beherske fagene, ellers er man simpelt hen ikke i stand til at uddanne sig, fordi man ikke er i stand til at opsøge eller opsuge ny viden. Der er også en hel del faglig kunnen, som det er nødvendigt at have lært, simpelt hen med streg under ordet „lært“, fordi det nu engang er noget, der skal læres.

Derimod må der i al uddannelse, lige fra 1. klasse og hele vejen op igennem uddannelsessystemet, være nogle fag, som er med for at modne mennesket, for at mennesket kan udvikle sig, og dér er der vel ingen tvivl om, at dér kan de enkelte i høj grad selv være med til at bestemme, hvad de har lyst til. Dér kan de altså i nogen grad selv sammensætte deres uddannelse.

Der foregår i tiden, vi lever i — jeg tror for øvrigt, det er foregået altid, men vi lægger jo mest mærke til det, der sker